

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 488. An & quando quis obligetur ad compensationem damni fortuitò dati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

in cubiculo clauso, sed non exploratur, an fera sit obducta, Wiestn. *h. t. n. 23.* cum Molin. *l. c. n. 4.* Haunold. *de 7. & 7. tom. 1. tr. 2. n. 185.* casu fortuito damnum datur, quando res perit aut deterioratur eventu omnino insperato & qui nullo humano consilio vel diligentia evitari potuit. *l. non utriusque. §. 7. ff. de Administrat. rer. ad civitat. v. g. si pereat naufragio vel fulmine de cælo lapsa.* Mol. *l. c. n. 3.*

Quæst. 487. A quibus, & in quibus rebus hoc damnum detur?

1. Resp. ad primum: nihil interest, cujus conditionis, sexus, qualitatis aut status sint inferentes illud, modò usu rationis non destituantur, ut sunt furiosi, infantes, infantia proximi. *l. 5. §. 2. ff. h. t.* item dormientes, & hinc lege Aquiliâ vindicari nequeunt. *l. 1. §. 3. ff. de A. & A. P.* secus est de etiam plenissimè ebriis. Carpz. *pr. crim. p. 3. 9. 45. n. 39.* Arg. *l. 6. §. 7. ff. de re milit.* proinde etiam servus tenetur ex hoc delicto. *l. 14. ff. de O. U. A.* quamvis is, quamdiu est in servitute, non conveniatur, sed eius dominus actione noxali (quæ est actio personalis ex privatis servorum delictis adversus dominos illorum competens, de quo vide Lauterb. *ad ff. l. 9. tit. 4. §. 2.*) conveniatur tamen manumissus, si ante manumissionem actori satisfactum non sit. *cit. l. 14.* tenentur etiam fœminæ ex hoc delicto. *l. 9. ff. h. t.* aded ut etiam earum maritus ex hoc capite agere possit. *l. 27. §. 30. & l. penult. ff. h. t.* neque excipiuntur ipsi Magistratus. *l. 29. §. 7. ff. h. t.*

2. Resp. ad secundum: committitur in rebus, quæ læduntur, vel quarum à corruptione & deterioratione alterius patrimonium diminuitur. *§. 13. Inst. l. 27. §. 5. ff. h. t.* regulariter objectum illius damni sunt res alienæ. *l. 2. ff. h. t.* non enim in rebus propriis dominus dare damnata, & se ipsum convenire potest regulariter, potest tamen in re propria damnum dare, & hac actione teneri & conveniri, ratione nimirum juris, quod tertius quis in re illa habet, v. g. usufructuarius in re fructuaria proprietarii. *l. 11. §. fin. l. 12. ff. h. t.* vel in re domini oppignorata creditoris. *l. 17. 19. 20. ff. eod.* circa quæ notandum quoque, quòd quandoque subjectum patiens damnum, & objectum, in quo patitur damnum, regulariter distinguantur, v. g. si servus vulneratus sit, dominus servus est subjectum, quod patitur damnum, servus vero est res seu objectum, in quo dominus patitur damnum, è contra quandoque subjectum & objectum coincidunt, v. g. si homo liber vulneratus sit, ratione expensarum & operarum, quæ propter ejus invulnerationem amittuntur. *l. 12. ff. h. t.* Lauterb. *v. ff. ad leg. Aquil. §. 6.*

Quæst. 488. An & quando quis obligetur ad compensationem damni casu fortuito dati?

Resp. in nullo foro per se quis obligatur ad compensationem damni orti ex mero casu fortuito. *c. unic. de commodato l. 1. §. 4. ff. de O. & A.* siquidem res casu fortuito perit domino suo. *l. pignus C. de pignor. l. que fortuito. C. de pignor. act.* Per accidens tamen ratione conventionis vel moræ in re domino restituenda etiam casum fortuitum præstandi dari potest obligatio. *cit. c. unic. & l. 1. C. de commodato & reg. 35. in 6. Navar. man. c. 17. n. 178. & seqq. Mol. de 7. & 7. tr. 2. d. 29. n. 7. Less. de Inst. l. 2. c. 7. n. 36.*

Quæst. 489. Ex qua culpa detur obligatio reparandi damnum?

1. Resp. primò: ex culpa lata iuridica, tam in foro externo, quam interno oritur dicta obligatio. Innoc. *in c. sicut. de homicidio.* Sylv. *v. culpa. n. 5. & 6.* Molin. *l. c. d. 293. n. 7.* Haunold. *tom. 1. de 7. & 7. tr. 2. n. 186.* Castrop. *tr. 32. d. 3. p. 1. n. 7.* culpa enim iuridica lata per se continet culpam theologicam, & quidem gravem, si res, quæ ex ea perit, sit gravis v. g. in incendio vel homicidio cavendo, nec ex actione sua vel omissione sequatur.

2. Resp. Secundo: ex culpa iuridica levi & levissima, carente omni culpâ theologicâ pro foro externo tam ecclesiastico quàm seculari oritur obligatio reparandi damnum datum; sic tenetur ad hanc reparationem, qui explodendo bombardam in loco, ubi iaculari non licebat, traicit servum vel animal alterius, *§. itaque inst. de leg. Aquil.* item medicus & Chirurgus, qui agrum imperitè curavit vel secuit. *§. praterea §. imperitia. Inst. eod.* item paterfamilias, ex cujus ædibus projectum vel effusum quid transeuntium personis, vestibus, rebûsve aliis damnum intulit. *§. item is. Inst. de oblig. ex quasi delict.* item caupo & rector navis, si furtum in eius domo factum. *§. exercitor. Inst. tit. eod.* item dominus, cuius mancipium damnum, vel quadrupes pauperiem, id est, nocumentum alteri intulit. *pr. Inst. de noxali act. & pr. Inst. si quadrup. pauper. fecit,* quæ & similia iura etiam concordantibus ff. *& C. titulis* habentur, nec non obscure approbata iure canonico, hoc *ru.* ubi *c. si quis.* quod, qui cisternam fodit, & non cooperuit, debeat reddere pretium animalis in eam lapsi. *c. si bos. & c. si le. serit.* ubi; quòd damnum à bove corrupta vel alio animali animalibus, agris, vineis illatum refarcire debeat, qui bovem corruptam non custodivit, aut aliud animal dimisit. *c. si egressus.* ubi; quod fegetes alienas igne in suo agro excitato urens damnum compensare teneatur, & *c. sua.* ubi in genere dicitur, quòd, qui suâ culpâ, imperitiâ, negligentia, ignorantia alterum damnificavit, præstare satisfactionem obligetur, sed neque ex dicta culpa tenetur tantum ad illatum damnum, verum etiam ad lucrum inde cessans damnificato, v. g. vulnerato ad operas eius omittas, & expensas in Chirurgo factas. *c. 1. h. t. Farin. pr. crim. p. 5. q. 119. n. 110. Sayr. clav. reg. l. 10. c. 1. n. 20. Pirh. h. t. n. 17.* Et hæc omnia à LL. & SS. canonibus sic disposita, quia legum conditores æquius esse censuerunt, illum potius carere omni damno, quia contra omnem suam culpam, imò & contra omne factum suum passus est damnum, quàm qui illud facto suo vel omissione, etsi levissimè culpabili, intulit, quem proinde obligari in foro externo voluerunt ad servandum alterum indemnem, refarciendo damnum ei illatum, & consequenter cogere illum possunt ad satisfaciendum obligationi isti ei impositæ, etiam citra hoc, quòd obligaverint eum ad hoc in conscientia, seu sub culpa theologica. Unde

3. Resp. tertio: non esse obligationem in foro interno seu conscientia ante sententiam Judicis reparandi damnum ortum etiam ex culpa levissima merè iuridica, v. g. ex ignorantia, inadvertentia vacante omni culpâ theologicâ (quod fieri posse supponit hæc sententia) communius & in praxi probabilius docent Mol. *de 7. & 7. tr. 2. d. 698. n. 6.* Laym. *l. 3. tr. 3. p. 1. c. 6. n. 2.* De Lugo *de 7. & 7. d. 7. f. 3. & 4.* Less. *l. 2. c. 7. n. 24.* Haunold. *de 7. & 7. tr. 2. n. 178.* Tanner. *tom. 3. d. 4. q. 6. du. 2. n. 40.* Pirh. *h. t. n. 11.* Reiffenst. *h. t. n. 43.* Wiestn. *n. 33.* contra Covar. *de Sponsali. p. 2. c. 6. §. 8. n. 15.* Zoel. *in ff. ad leg. Aquil. n. 6.*

Richt.